

mélységben még nem értük el. A visszabontott faltetők közvetlenül a felbontott betonpadló alatt jelentkeztek. Közülük az É-D-i irányú fed rá a visszabontott középkori falrészletre. A pince alapjait a bolygatatlan altalajba ásták, falát úgy építették meg, hogy igazi falsíkot csak a belső oldalán alakítottak ki. Betöltését egy nagyobb méretű, épületomladékos betöltésű beásással megbolygatták. A 7. helyiségben előkerült a K-Ny-i irányú fal folytatása, amelyet későbbi építkezések során újra felhasználtak, hozzá kisebb kb. 40 cm vastag, szintén vegyesen rakott falakat építettek, amelynek falstruktúrája különbözött az előbbitől. Ily módon egy kisebb pincehelyiséget alakítottak ki, melynek padlószintjét később megemelték. Az eredeti szint feltöltésében egy faragott nyíláskeret egyszerű élszedéssel profilált elemeit is megtaláltuk egymás mellé dőlve. Ebben a helyiségben a visszabontott faltetők a jelenlegi járósínt alatt kb. 30 cm-rel jelentkeztek. A 8. helyiség kutató-árkában csak egy kisebb újkori falrészlet került elő a járósínt alatt 25 cm-rel. A 9. helyiségben egy vegyes falazatú falcsonkot és egy téglakna alját találtuk. A 18. helyiség kutatóárkában csak a bolygatatlan altalaj volt. A nagyméretű vegyes falak feltehetően a 18. században épült „Harmincadvám” épületének részletei, a későbbi toldások és építkezések a 19. századi „Magyar Királyhoz” fogadó elemei lehetnek. A középkori pince Pest városának a késő középkori városfalon kívül került negyedéhez tartozott.

KOVÁCS ESZTER

66. Budapest, V. Ferenciek tere 9.

Kú, Ú

2006. augusztus 21. és október 5. között szondázó feltárást végeztünk a pesti Ferences templom kriptájában.

A 18. sz. első felében épült barokk templom szentélye alatti kriptában kutatóárkokat húztunk, alapfeltárást és falkutatást végeztünk. Kibontottuk a templom hajója és a szentélye találkozásánál épített legkorábbi lejáratot, majd annak elfalazása után az udvarról létrehozott – jelenleg a Szent Gellért Könyvesboltból – levezető második bejáratot.

A kutatás során tanulmányoztuk az alépítmény 18. és 19. századi falazási technikáját és építési módját, továbbá a barokk térforma alaprajzi változásait. Megfigyelhettük – az okleveles adatok szerint a 13. században alapított ferences templom helyén álló 18. századi épületben – az 1790 és 1892 között folyó falfülkés koporsós temetkezési módot, díszes márványtábláival és sírköveivel.

A régészeti feltárás során semmiféle középkori objektum, falmaradvány vagy leletanyag nem került elő. Egyedül a kriptába vezető pincehelyiségek oldalfalaiban figyelhettük meg a korábbi – akár középkori – építkezés nyomait, melynek tisztázása egy későbbi kutatás tárgya lehet.

ZÁDOR JUDIT

67. Budapest, V. Kossuth L. utca 7–9. –

Reáltanoda utca 8–10.

Kő

2006 szeptemberében régészeti megfigyelést, majd leletmentést végeztünk a fenti telkeken, az egykori Úttörő Áruház helyén.

A területen végzett kivitelezési munka – mélygarázs építése – közben középkori objektumok (kemencék, gödrök) nyomait figyeltük meg. Az építkezést leállítva a kerek és rombusz alakú tárológödrökben nagyszámú 13–14. századi kerámiatöredéket, fémmaradványokat, valamint állatcsontot tártunk fel. Több kemence nyomát is megfigyelhettük. Véleményünk szerint a területen Pest egyik tatárjárás utáni gazdasági központjának maradványai kerültek elő.

ZÁDOR JUDIT

68. Budapest, V. Pesti Barnabás utca 1.

Kő, Tő

2006. október 25. és december 4. között szondázó feltárást végeztünk az egykori ELTE Bölcsészettudományi Kar, jelenleg a Piarista Rendház udvarában.

1914–1917 között, az egykori Piarista Rendház építése alatt, az épület udvarának Ny-i végén fürdő maradványai kerültek elő. Kuzsinszky Bálint, Finály Gábor és Éber László a fürdő építési idejét török korinak határozta meg. Nagy Lajos a leírások alapján a Contra Aquincum tábori fürdőjének tartotta az 1940-es években.

A régészeti kutatás során feltártuk az 1914–1917 között kiásott, majd visszatöltött épület maradványait. Megállapítottuk, hogy a hypocaustumos fűtőrendszerű, vörös terrazzopadlójú fürdő török kori.

Az épülettől K-re kemence, továbbá favázás építmény maradványai (cölöplyukak) kerültek elő. A leletanyag középkori és török kori kerámiatöredék, állatcsont és kevés fém volt. A szondázó feltárás során – 280 cm mélységig – római rétegek egyelőre nem mutatkoztak.

BESZÉDES JÓZSEF – ZÁDOR JUDIT

69. Budapest, XI. Beregszász utca–

Rodostó utca–Nagyszében utca–Névtelen utca

U

2006. február 27. és március 28. között próbaszondázást végeztem az egykori Kinizsi-laktanya területén. A terület hat nagyobb építési szektorából kettőt vizsgáltunk összesen három szondával. A terület ÉK-i szektorában két 6×25 m-es kutatóárkot nyitottunk. A K-Ny-i irányban nyitott I. szonda teljes felületében vastag újkori feltöltés alatt egy vékony sötétbarna humuszos réteget találtunk. Alatta egy max. 0,1–0,15 m vastag kavicsos, apró köves réteget, amely természetes hordalék lehetett. Ez alatt elértünk egy nagyon sötét agyagos termett talajréteget, amelyből számos kerámiatöredék és apró patics került elől. A rétegben előkerült kerámia a neolitikus korból, a dunántúli vonaldíszes kerámia kultúra idejéből származ-

zik. A rétegben sárga agyagos foltokat figyeltünk meg, ezek szintjét, amely metszetben élesen kirajzolódott, tekintettük választóvonalnak, az SE-006 és az alatta lévő, azonos állagú sötétbarna SE-014 között. A sárga agyagos foltok a szonda közepén egy közel É-D-i irányú, mintegy 0,4 m szélességű sávot rajzoltak ki, amely talán egy tapasztott sövényfal lenyomata lehetett. A szonda K-i végében egy néhány cm vastag sárga agyagos omladékot találtunk. A szonda ÉK-i sarkában egy mély, humuszos betöltésű, paticsdarabokat tartalmazó 1,3 m mély beásás részletét tártuk fel. A szonda ÉNy-i részén a sárga agyagos altalajban egy további sekély beásás rajzolódott ki, ebben a rétegben további 9 apró cölöplyuk nyomát figyeltük meg, amelyek közül 3–3 egy vonalba esett.

LASSÁNYI GÁBOR

70. Budapest, XI. Beregszász utca–Rodostó utca–Nagyszeben utca–Névtelen utca

U

2006. szeptember. 26. és november 7. között a Budapesti Történeti Múzeum régészeti kutatást végzett lakópark építését megelőzően. Az egykori Kinizsilaktanya területén előzetesen 2006 márciusában Lassányi Gábor végzett próbafeltárást, amelynek során a T1-es épülettömb ÉK-i részében az újkőkori vonaldiszes kerámia megtelepedésének nyomai kerültek elő. A próbafeltárást eredményei alapján a település elhelyezkedése a tervezett épülettömb Beregszász úti oldalán volt feltételezhető, így az itt építendő épületek pincetömbjének teljes feltáráására került sor. A T1 tömb ÉK-i sarkában kiásott pincetömb területén (Hrsz.: 1996/3), összesen 1990 m²-en, 57 régészeti objektumot tártunk fel, amelyeknek zöme a dunántúli vonaldiszes kultúra kései, Zselíz-időszakának településéhez köthető. A település objektumainak többsége az É-i, Beregszász út felé eső oldalon található kőzetlisztes agyagos altalajba ásva koncentrált; a terület déli részében jelentkező tömör, köves lejtőtörmelékben mindössze három, újkoriként meghatározható objektum került elő. Eszerint a kőtörmelékes altalaj természetes határt szabhatott az újkőkori település déli irányú terjeszkedésének, amelynek objektumait a terület geológiai viszonyaihoz alkalmazkodva, a kedvezőbb talajviszonyokat kihasználva létesítették. A terület ÉK-i szögletében a neolitikus település objektumai sűrűn, gyakran egymásba ásva kerültek elő. Több egymást metsző tároló és egyéb rendeltetésű gödör mellett egy oszlopvázis épület részletét és több oszlophelyet sikerült megfigyelnünk. Egy közel 8 m átmérőjű, 1 m mély kerek gödör, oldalába bevájt kemencével, eredetileg műhelygödörként szolgálhatott. A kemence 2–3 cm vastagságban átégett boltozata kissé megroskadt, de nem omlott be. Átmérője 110 cm, mélysége 48 cm, magassága 17 cm volt. A 2–3 cm vastag, 110×80 cm átmérőjű platni tapasztása alatt elszórtan elhelyezett kőtöredékek kerültek elő.

Az elsőtől Ny-ra elhelyezkedő második felületet 786 m²-en kutattuk. Az újkőkori településnek mindössze két, egymástól távolabb elhelyezkedő objektumát; egy oszlophelyet és egy jelentősebb kiterjedésű gödröt sikerült feltárnunk. Kőtörmelékes altalaj csak a terület DNy-i sarkában jelentkezett, így elképzelhető, hogy itt a település az agyagos altalajt követve déli irányban is továbbhúzódhatott. A feltárt objektumokból összességében kevés kerámiatöredék és minimális állatcsont került elő. A nagyméretű 15. sz. objektum felső rétegében nagy mennyiségű lenyomatos patics-töredéket, továbbá több gödörben jelentősebb mennyiségű követ is találtunk.

M. VIRÁG ZSUZSANNA

71. Budapest, XI. Dombóvári út

(Lágymányosi-öböl)

Ő, Kk, Tő, Kú

A Lágymányosi híd budai hídfőjétől délre húzódó Duna-parti szakaszon fekvő ingatlanokon (Hrsz.: 4042/94, 4042/95, 4045/3, 4045/5) irodaházak és lakóépületek építését megelőzően, 2006. április 24. és június 19. között próbafeltárást, illetőleg 2006. szeptember 25. és november 24. között megelőző feltárást végeztünk.

Hrsz. 4042/94: A Dombóvári út és Vízpart utca szögletében fekvő ingatlan területén a beépítés csaknem teljes hosszában É-D-i irányban 34×9 m-es felületet kutattunk át. Régészeti lelet, illetve jelenség nem mutatkozott.

Hrsz. 4042/95: A Vízpart utca mentén délebbre elhelyezkedő ingatlan területén a próbafeltárást során összesen közel 700 m²-nyi területet kutattunk át. Az építési terület csaknem teljes hosszában, K-Ny-i irányban 55×9 m-es felületet jelöltünk ki, amelyet a kutatás során ÉK-i irányban további 5 m-rel kiszélesítettünk. Összesen 23 objektumot tártunk fel, amelyek közül 11 csontvázis temetkezés maradványait tartalmazta. A sírok a feltárt felületen nagyjából K-Ny-i irányú sort alkotva helyezkedtek el. A temetkezések többsége a barna agyagos réteg alsó részébe ásva, részlegesen bolygatott állapotban került elő, a sárga agyagos altalajba bemélyedő sírgödör mindössze két esetben volt megfigyelhető. A vázak – egy K-Ny-i kivételével – nagyjából É-D vagy D-É-i tájolásúak voltak. A háton fekvő vázak lábát több esetben, térdben kissé behajtva oldalra fordították. Az egyik sírban két, egyidejűleg eltemetett felnőtt egyén csontváza feküdt. A temetkezések közül mindössze négy tartalmazott régészeti leletet, főként viselethez tartozó tárgyakat. Háromban füles pitykegombok kerültek elő, két esetben jól megfigyelhetően a felsőtest környezetében. A negyedik leletes sír betöltésében, a kissé felhúzott térd magasságában egy vastárgy feküdt.

A feltárt további 12 objektum ismeretlen korú, lelet nélküli gödör, illetőleg oszlophelyként értelmezhető beásás volt.

Az előkerült sírok miatt a próbafeltárást követően szükségessé vált a teljes területre a megelőző régészeti ku-